

Titopper´n i Bamble

Historien bak

Titopper´n i Bamble hadde sin spede begynnelse i 1979. Da opprettet initiativtaker Øyvind Larsen og en gruppe entusiaster den første posten på kommunens høyeste topp, Hørsfjell (288m). Siden kom ble flere topper innlemmet i løypenettet, og etter noen år var det blitt 10. Opplegget kalles SB-trimmen. SB er en forkortelse for Slangrud Blad, en liten publikasjon om turmuligheter og miljø som Larsen i en periode distribuerte til interesserte. Det er registreringsmuligheter på alle de 10 toppene i SB-trimmen, og det er konkurranse om poeng både på årsbasis og totalt (adelskalender). På denne måten kan du konkurrere både med deg selv og med andre. Øyvind Larsen ajourfører lister over utviklingen, og disse blir også slått opp på noen av postene.

Generelt om toppene

De ti toppene er fordelt på ulike områder i kommunen, og alle bortsett fra en ligger på nordsida av E18. Flest topper har adkomst via Nensethveien (avkjøring ved Findal eller Bamble kirke). Her finner du Hørsfjell, Bamblefjell, Havsåsen og Gampeskotheia. Med utgangspunkt i Rørholtveien kommer du til Fugleleikkollen, Fjølbuåsen og Stavåsen. Fra Kongens Dam på Herre går det sti til to topper: Langmyråsen og Svarttjennheia. Den eneste av de 10 på sørsida av E18 er Grummstadknuten, med adkomst fra Gamle Kragerøvei. De ti toppene er svært ulike, både med hensyn til terreng og tidsbruk. Minst krevende terrengmessig er nok Hørsfjell, som egner seg godt for familietur, men man må regne minst 1 ½ time hver vei. Grummestadknuten og Langmyråsen er noe brattere, men langt kortere, og bør gå greit med barn når voksne er med. De tre toppene på Rørholtveien er også terrengmessig greie, men ganske lange (ca. 1 ½ - 2 timer hver vei). Den som søker større utfordringer kan teste seg på Svarttjennheia eller Bamblefjell. De fleste av toppene har flott utsikt. Fra Grummestadknuten og Hørsfjell ser du er stor del av kysten. På flere poster er det også gapahuk med bål plass.

Fordelen med flere topper i et område er at du kan ta flere i samme slengen når du blir kjent med stiene. De fleste er godt merket med små rødmerkede varder eller skilt (SB-trim). Alle stiene unntatt til Langmyråsen og Svarttjennheia er markert på Telemark Turistforenings nye turkart for Bamble. Alle toppene unntatt Grummestadknuten dekkes også av Kartverkets turkart Kilebygd (1713 III). Bruk et av disse kartene for å få oversikt over terrenget du går i. Tidsangivelsene for de forskjellige toppene er naturlig nok subjektive. Aktive trimmere vil bruke mindre tid, mens de fleste andre trolig vil bruke mer.

Hørsfjell

De fire toppene med adkomst fra Nensethveien er også kjent som "Bamble-runden". Den mest kjente av disse er Hørsfjell, med start fra Bamle gård. I starten følger du bomvei vestover forbi Heistad gård (Heistadveien). Følg skogbilvei videre til tømmerleggeplass, hvor du kan velge to alternative ruter: Svarttjennveien eller Hørsfjellveien. Svarttjennveien er noe kortere, men har større stigning. Kort etter passering av Svartkjenn tar du traktorvei opp til venstre og følger denne nesten til toppen. Merk at stemplingsposten ligger her på høyre side av stien et godt stykke før toppen, som er markert med varde. På sørsida av varden, i le under en fjellvegg, er det bål plass.

Velger du Hørsfjellveien følger du skogsbilveien, som går nesten til toppen. På veien passerer du den restaurerte Stormyrstua, som både kan være et turmål og en trivelig rasteplass under veis. Her er vedovn og stekepanne, og rikelig med tørr ved. Den siste delen av stien mot toppen går litt tilbake nordover.

En mer detaljert beskrivelse av adkomsten til Hørsfjell finner du på www.titoppenn.no. Her finner du også beskrivelse av parkeringsmuligheter. Hørsfjell er den eneste Bamble-toppen som er med i Grenlands-titoppenn. Anslått tid: ca. 1 t hver vei med rask gange.

Bamblefjell

Samme startpunkt som for Hørsfjell. Etter en kort strekning på bomveien mot Heistad kommer du til ei bru med et lite fossefall. Her tar du gammel traktorvei til høyre istedenfor å følge grusveien videre. Følg traktorveien og deretter sti langs bekken, som kommer fra Svartkjenn. Framme ved tjenna tar du til høyre langs vannet (delvis inne i skogen), og kommer til et bekkeutløp fra Krokstjenn. Følg bekken oppover til en bratt stigning og et lite fossefall. I overkant at dette går stien på steiner over bekken mot venstre og bratt oppover dalsiden (tidvis behov for både ben og armer) vestover til åsrygg med spredt furuskog. Derfra ned igjen mot en myrete dalsenkning og over denne før stien går bratt opp siste strekket. Her passerer du en høyspentlinje. Ta deg tid til å nyte utsikten når du har lagt stigningen bak deg og kommer opp på sørsida av plataet. Kort vei til stemplingsposten, der det er flott utsikt nordover mot Krok vann og Havsåsen. Her er det også en liten gapahuk med bål plass. Anslått tid: Ca. 1 t hver vei med rask gange.

Havsåsen

Du starter også her fra Nensethveien, men følger denne ca. 3 km videre etter Bamble gård før du parkerer ved veien like etter å ha passert Skauen med flere gårder og hus. Når veien begynner å gå nedover igjen ser du et enslig lite hus på venstre side. Straks etter huset går det en skogsbilvei inn til venstre, og her er det plass til et par biler. Følg skogsbilveien innover så langt den går, og stien videre over lange myrer. Her er det nesten alltid vått, og gummistøvler anbefales. Fra enden av den siste myra er det kort vei gjennom skogen til Eikelitjenn. Her går stien på høyre side (nordsiden) av vannet og tar så bratt opp til høyre mot toppen. Det er flere ”etasjer” på oppstigningen, som veksler mellom bratte og flate partier. Stemplingsposten ligger på vestenden av åsen. Her er det stor gapahuk med bål plass, men utsikten må du gå et stykke for å finne. Anslått tid: ca. 1 t hver vei med rask gange.

Gampeskotheia

Veien til denne toppen starter også ved Skauen, litt før startpunktet for Havsåsen. Du kan parkere på høyre side av veien et sted og gå inn en skogsbilvei til høyre, rett før en stor velholdt gård. Skogsbilveien starter ved bolighus nær veien og fortsetter noen hundre meter oppover mot leggeplass for tømmer og ved. Herfra fortsetter du rett fram (ikke til høyre!) på brukbar traktorvei ganske lenge, med noen bløte partier innimellom. Ved enden av traktorveien ligger en relativt nybygd hytte og et lite gammelt uthus, der stien går like forbi. Dette er Eiklund, som i sin tid var en bebodd gård. Ved uthuset går stien mot venstre gjennom trang kløft, over en bekk og bratt opp lia. Stien fortsetter godt synlig gjennom kupert skogslandskap, og tar deretter av mot høyre (nord) til et hogstfelt hvor landskapet åpner seg og du får den beskjedne furuåsen i sikte. Den siste stigningen opp mot toppen er ganske bratt. Her er det også gapahuk med bål plass. Utsikt mot Heivann og Herre-vassdraget. Anslått tid: Ca. 1 t hver vei med rask gange.

Fjølbuåsen

Dette er en av de tre toppene i Rørholt-runden, som alle har utgangspunkt ved den gamle skolen, nå samfunnshus, på Rørholt. Her er det rikelig med parkeringsplass, og sjelden mer enn 2-3 biler. Du følger grusvei som går inn til høyre like før parkeringen, og tar til høyre igjen bare ca. 100 m lenger framme. Dette er en skogsbilvei med bom, som delvis følger bekk opp mot tre små vann (Damtjennane) på rad. Ved enden av det første vannet tar du av

fra skogsbilveien og følger traktorvei til høyre videre. Denne er godt synlig forbi det andre og tredje vannet. Ved enden av det tredje vannet tar stien av fra traktorveien over bekken mot høyre, og fortsetter i en gammel, men godt synlig trasé, om vinteren brukt som skiløype. I starten går denne løypa svakt oppover, og her ser du først skilt til Fugleleikkollen på høyre side. Kort etter finner du skiltet til Fjølbuåsen på venstre side. Stien er også her ganske tydelig med små varder innimellom. Ved foten av Fjølbuåsen passerer du en dal med et lite tjern, før stien går bratt opp mot toppen. Her er det vid utsikt vestover Rørholtmarka og stor gapahuk med bål plass. Anslått tid: Ca. 1 ½ time hver vei med rask gange.

Fugleleikkollen

Følg beskrivelsen til Fjølbuåsen fram til skilt ved enden av tredje Damtjenn. Her går stien til høyre i kanten av myr og videre langs bekkefar oppover gjennom skogen. Etter et trangt ”pass” går det nedover igjen mot et større myrområde. Her passerer flere små bruer før stien går mot venstre og nokså bratt opp dalsiden. Oppe på åsryggen går stien mot høyre (sør) og stemplingspost ved stor furu. Utsikt østover mot Havsåsen og Hørsfjell. Litt lenger framme er det også fin utsikt mot sør. Hvis du klatrer ned ryggen mot sør er det ikke så langt til en skogsbilvei som går ned mot Rørholtveien ved Bjorvann.

Anslått tid med retur til samfunnshuset: Ca. 1 1/2 time hver vei med rask gange.

Stavåsen

For å komme til Stavåsen parkerer du også ved samfunnshuset på Rørholt og går inn grusveien til høyre like før parkeringen. Men du fortsetter rett fram istedenfor å ta skogsbilveien mot Fjølbuåsen og Fugleleikkollen. Du passerer et par gårder og fortsetter en skogsbilvei forbi gården Moen, som er delvis bebodd om sommeren. Fortsett på traktorvei gjennom grind og videre et godt stykke fram mot Myrane, - en nedlagt plass med falleferdige hus. Deretter sti forbi et myrområde og langs bekk til Øvre Lelangen. Følg stien langs vannets venstre (nordre) side, og ta så av mot venstre opp en skogvokst dal. Ved et myrområde går stien til høyre opp dalsiden og kommer opp i åpnere, men kupert terreng med noe utsikt. Her går Stavåsen bratt opp til venstre (nordover). Den er lett synlig fordi skogen omkring er uthogd. Stemplingspost ved stor furu. Hvis du vil ta med deg Fjølbuåsen på veien hjem, tar du til venstre før nedgangen fra toppen og kommer ut i stort hogstfelt. Følger du stien her skal du komme ned til en skogsbilvei som fører deg til Steinsvann. I vestenden av Steinsvann (like ved bru over bekken) går stien til venstre gjennom smågraner og kommer ut på en annen skogsbilvei som går øst/nordover langs Steinsvann fram til en gammel tømmerleggeplass. Herfra går stien opp lia til venstre og gjennom et åpent hogstfelt. Øverst tar du bratt oppover til høyre og følger stien til Fjølbuåsen, og tilbake til skogsbilveien ved Damtjenn.

Anslått tid: Ca. 1 ½ t hver vei med rask gange. Runde Stavåsen-Fjølbuåsen: Ca. 3 t.

Langmyråsen

Langmyråsen ligger et stykke fra Kongens Dam ved Hellestvedtvannet på Herre. Du kjører av fra riksveien forbi kirken og videre oppover langs elva. Følg det venstre elveløpet, som går opp mot Kongens Dam. Like før badeplassen på venstre side går det en privat vei (lite brukt) opp langs elva på høyre side rett under demningen. Parkering på gress-slette foran ubebodd hus (eieren er velvillig). Gå forbi uthus i retning demningen og opp stige ved bratt fjellparti, og fortsett på godt synlig sti forbi demningen. Stien fører inn til bukt med båter og naust. Her går stien til venstre mot Svarttjennheia, og rett fram og oppover mot Langmyråsen. Etter en stund går stien delvis i bekken, og enda lenger oppe er det mye steinur, men brukbart å gå likevel. Mot toppen går stien gjennom furuskog. Stemplingspost på furutre i starten av platået.

Lenger fram er det flott utsikt mot vest. Stien er bratt, men relativt kort – ca. ½ time rask gange.

Svarttjennheia

SB-trimmens største terrengmessige utfordring. Samme start som Langmyråsen fram mot naust i den første vika, der du tar til venstre og fortsetter rundt 50 m utover på andre siden av vika. Deretter bratt opp til høyre til synlig sti et stykke fra vannet, og du kommer etter en stund fram til vik nummer to, der stien følger en gammel tømmervei opp langs bekken. Ikke langt fra vika går stien nær bekken, som her gjør en sving. Her er det en passasje til venstre over bekken, og mot et skogholt med store grantrær. Her er stien lite synlig, men du fortsetter først rett fram og så litt til venstre, og da skal du befinne deg i bunnen av en bratt kløft med delvis løs stein og noen vindfall. Den raskeste veien (Tarzan-løypa) til posten går opp denne kløfta, og det går greit hvis man er litt forsiktig. Hvis flere går sammen bør man holde god avstand. I toppen av kløfta er stien mer synlig, og tar litt av til høyre i glissen furuskog. Stemplingspost på stor furu, med flott utsikt mot Kongens Dam og Frierfjorden. Anslått tid: ca. ¾ time hver vei med rask gange.

Rutealternativ 2: Følg tømmerveien fra vika helt opp til nedre enden av Svarttjenn. Sti langs vestre bredd (venstre side) av tjenna kan være svært våt ved høy vannstand. Et stykke opp langsmed vannet (når du ikke kommer lenger) går stien bratt opp til venstre, og her er det bruk for både armer og bein et stykke før du kommer opp på åsryggen. Ta så til venstre igjen vestover langs ryggen et kort stykke til stemplingsposten ved stor furu. Anslått tid: ca. ¾ time hver vei.

Rutealternativ 3: Når du er på toppen av Langmyråsen (vestre kant) tar du mot høyre og følger en godt synlig sti gjennom åpent skogsterreng med mye blåbærlyng. Stien faller ned mot Svarttjenn i tettere skogsterreng langs bekkefar. Nede ved tjenna følger du bredden mot høyre forbi beverhytte. Når du kommer til indre ende av tjenna, må du passere innløpsbekken og et myrete område (ved mye nedbør er gummistøvler å anbefaler her) før stien fortsetter på andre siden og utover (sørover) igjen på åsryggen over vannet. Kanskje du må lete litt for å finn inngangen på denne stien, for den er lite brukt. Åsryggen utover er kupert, men om du skulle miste stien er det bare å følge kanten av åsen, og stemplingsposten ligger nesten ytterst mot vest. Anslått tid for Langmyråsen og Svarttjennheia med denne runden: ca. 2 timer rask gange.

Rutealternativ 4: For dem som liker fysiske utfordringer er det også mulig å ta seg opp til Langmyråsen fra vest ved nedre ende av Svarttjenn etter å ha vært på Svarttjennheia. En naturlig passasje går her oppover mot høyre gjennom granskog, videre over steinur og opp kløft med små eiketrær til furuskog lenger oppe. Snart er du oppe på platået, og kan følge stien fra Langmyråsen og ned igjen til Kongens Dam. Anslått tid: 1 ½ time rask gange.

Grummestadknuten

Den greieste og korteste toppen ved siden av Langmyråsen. Egner seg utmerket for barnefamilier. Ta av fra E18 ved Dørdal til Gamle Kragerøvei., og fortsett forbi avkjøring til Rørholt. Et stykke videre ser du skilt til Grummestad gård på venstre side, med utsikt mot Teksttjenn. Fortsett rundt 100 m til busslomme og postkassestativ på høyre side. På motsatt side går det en grusvei ned mot vannet. Liten parkeringsplass i bunnen av bakken. Følg grusveien til fots over brua og litt oppover i bakken. Her går stien inn til venstre og følger vannet et stykke, før den dreier litt høyre inn i bjørkeskog, Kort etter tar den brått til venstre igjen på gammel tømmervei og forbi dalsøkk med lauvskog og utsikt mot vannet. På andre

siden av dalsøkket går stien bratt og godt synlig opp til høyre gjennom glissen granskog og noen vindfall. Når terrenget begynner å flate ut fortsetter du oppover mot venstre til en større, flat slette med stor skog med ulike treslag. I sydenden av sletta går stien bratt opp til venstre gjennom fast steinur og følger terrenget mot toppen med furuskog. Stemplingsposten henger på tørr furu i starten av plataået, men fortsett mot sør og flott utsiktspunkt mot Fossingfjorden og havet. Her er bål plass. Anslått tid: ca. ½ time hver vei med rask gange.